

The Perception of Elementary School Teachers in Ahvaz about Portfolio Assessment

[DOI: 10.22070/tr.2025.18588.1523](https://doi.org/10.22070/tr.2025.18588.1523)

Ali Beiramypur ^{*1}, Atefeh Rahimipur ²

1. Associate Professor in Curriculum Studies, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.
(Corresponding Author)
Email: a.beiramy@scu.ac.ir
2. M.A in curriculum studies, Faculty of Education and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.
Email: Rahimipour22@gmail.com

Abstract

Aim and introduction: Education systems globally are actively working to enhance their structure, organization, curriculum, teaching methods, and assessment practices. This involves a notable move away from centralized, standardized assessments toward decentralized, school-based evaluations, with formative assessment gaining prominence for actively engaging students in the learning process. Influenced by contemporary psychological theories such as cognitivism and constructivism, assessment methods are evolving from quantitative approaches to qualitative-descriptive ones. The constructivist approach emphasizes the student's active role in constructing knowledge and continuously reconstructing cognitive and emotional understanding through interaction and feedback. Qualitative-descriptive assessment aligns with this perspective by focusing on individual differences and ongoing learning processes to enhance learning and foster a lifelong learning mindset. The portfolio is a widely used tool in formative and qualitative-descriptive assessment. Unlike traditional tests focusing solely on knowledge, portfolios capture the learning process, individual identity, and performance. They encourage deep understanding, higher-order thinking, self-regulated learning, and self-assessment, leading to academic progress and skill development. Portfolios also aid in discovering talents and tracking skill growth, promoting conceptual understanding, improved behavior, and psychological well-being, while assisting teachers in effective planning. Portfolios are highly valued as a constructivist learning approach. However, a significant challenge is the inadequate understanding elementary teachers regarding portfolio assessment. This complex process requires careful collection and evaluation of student work. Teachers' perspectives vary depending on their experience and training, which affects the success of implementation. The lack of sufficient research on elementary teachers' perceptions of portfolios creates a critical gap, potentially leading to inefficient implementation and inaccurate student assessment, negatively affecting performance and motivation. Since teachers' understanding profoundly influences their teaching, this study aims to comprehensively explore the experiences and perspectives of elementary teachers in Ahvaz regarding portfolio assessment to improve its effectiveness. The primary research questions are: 1. What are elementary teachers' perceptions and beliefs about portfolios? 2. How do elementary teachers perceive the role of portfolios in assessment? 3. How do students use portfolios in their learning process? 4. How can portfolios assist teachers in the teaching-learning process?

Methodology: This study adopted a qualitative, multiple case study approach. This method was selected for its ability to address "how" and "why" questions, manage phenomena beyond the direct control of the researcher, and enable in-depth exploration through diverse data sources. It also facilitated the highlighting of participant perspectives and strengthened the connection between the researcher and the context. Eight elementary teachers from Ahvaz voluntarily participated,

Received on: 10/12/2023

Revised on: 31/12/2024

Accepted on: 21/07/2025

Research
Article

Vol. 23, No. 1, Serial 43

Spring & Summer

2026

pp: 1-16

Received on: 10/12/2023

Revised on: 31/12/2024

Accepted on: 21/07/2025

**Research
Article**

Vol. 23, No. 1, Serial 43

Spring & Summer

2026

pp: 1-16

providing rich, saturated data. Data collection involved interviews, document analysis, and observations. For interviews, two sessions were conducted per teacher: an initial face-to-face interview, followed by a brief follow-up for clarification. Document analysis included teachers' daily plans and curricula, offering insights into their practices and beliefs. Observations comprised one-hour classroom visits, recorded via video and notes, to capture curriculum implementation, teaching methods, and instructional models. Credibility and trustworthiness were ensured through prolonged researcher engagement, continuous observations, control of misunderstandings, and triangulation across interviews, documents, and observations. Participant feedback on findings further enhanced credibility. Transferability was supported by detailed descriptions. Reliability relied on precise note-taking, audio recording, and re-coding by two independent master's students to prevent bias. This comprehensive approach ensured robust results.

Finding: Qualitative findings, derived from interviews, observations, and document review, were analyzed using thematic analysis, which involved open, axial, and selective coding to identify main themes. Four primary themes emerged regarding portfolio applications from teachers' perspectives and observations. Firstly, portfolios were seen as a collection of student works, with most teachers viewing them as a tool for gathering student assignments and activities, and some even using them for stakeholder documentation to record progress. However, observations often revealed that these teachers focused primarily on mere collection rather than valuing portfolios for learning, with minimal or no time allocated for this purpose. Secondly, portfolios were perceived as an assessment tool, with teachers using them to observe student progress, assess performance, identify learning difficulties, and determine academic status. They believed portfolios facilitated comprehensive reviews and supported self-assessment, though observations indicated less frequent use for continuous assessment, being primarily reserved for specific occasions or reporting. Thirdly, portfolios were identified as a tool for discovering talents and abilities, with teachers believing that reviewing portfolio content could easily reveal individual aptitudes, thereby fostering self-efficacy and self-confidence. Lastly, portfolios were considered an indicator of teacher activity, as educators felt that portfolios could reflect their instructional activities and teaching methods, inferred from student assignments and feedback.

Discussion and Conclusions: This multiple case study revealed a significant discrepancy between elementary teachers' perceptions of portfolios and their actual implementation. Teachers primarily viewed portfolios as a storage and documentation tool for student activities, rather than as a means for deep learning and comprehensive assessment. This limited understanding, consistent with other research, suggests the tool's full potential remains underutilized. Regarding assessment, teachers acknowledged portfolios' role in observing progress, evaluating students, identifying difficulties, and fostering self-assessment. However, observations indicated portfolios were rarely used for continuous assessment, serving mainly for reporting purposes. This inconsistency points to missed opportunities to leverage portfolios for ongoing learning improvement. The findings concerning portfolios' role in discovering talents and abilities were significant, demonstrating their capacity to boost self-efficacy and confidence. Teachers also believed portfolios could reflect their own instructional practices, supporting the notion that portfolios aid teacher professional growth. In summary, despite an awareness of some benefits, teachers' dominant perception of portfolios is as a documentation tool, not a dynamic learning and assessment instrument. This gap demands serious attention. To enhance portfolio assessment quality, we propose targeted training to clarify broader purposes; examining portfolios from students' perspectives; investigating portfolios' role in teacher professional development; and deepening the exploration of portfolios' educational dimension, focusing on fostering active learning. These efforts are hoped to address current deficiencies in elementary portfolio utilization.

Keywords: Qualitative-descriptive assessment, Assessment tools, Portfolio, Elementary school.

ادراک معلمان دوره ابتدایی شهر اهواز از ارزشیابی با پوشه کار

DOI: [10.22070/tr.2025.18588.1523](https://doi.org/10.22070/tr.2025.18588.1523)

علی بیرمی پور^{۱*}، عاطفه رحیمی پور^۲

۱. دانشیار مطالعات برنامه درسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: a.beiramy@scu.ac.ir

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات برنامه درسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

Email: Rahimipour22@gmail.com

چکیده

مقدمه: ارزشیابی نقش مهمی در جمع‌آوری اطلاعات درباره فرایند یادگیری دانش‌آموزان دارد. با توجه به جایگزینی ارزشیابی کیفی-توصیفی به جای ارزشیابی کمی در دوره ابتدایی، به پوشه کار، به عنوان شاخص‌ترین ابزار ارزشیابی، توجه شده است. هدف این پژوهش، واکاوی دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهر اهواز درباره «ارزشیابی با استفاده از پوشه کار» بود.

روش: رویکرد پژوهش، کیفی از نوع بررسی موردی چندگانه بود که در آن هشت معلم ابتدایی به روش نمونه‌گیری هدفمند، از نوع موارد مطلوب، انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش مصاحبه نیمه ساختارمند با معلمان، مشاهدات کلاسی، بررسی اسناد و مصاحبه پیگیری استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش تحلیل موضوعی انجام و مضامین استخراج شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که اکثر معلمان پوشه کار را یکی از ابزارهای اصلی در ارزشیابی توصیفی می‌دانند، اما مفهومی که معلمان از ارزشیابی با این ابزار دارند با یکدیگر همسانی ندارد. در مجموع، درک معلمان از پوشه کار در چهار موضوع اصلی دسته‌بندی شد: «مجموعه‌ای از کارهای دانش‌آموزان»، «ابزار ارزشیابی»، «وسیله کشف استعدادها و توانایی‌های فردی» و «ابزار نمایان‌کننده نوع فعالیت معلم». معلمان طبق برداشتی که از پوشه کار دارند، در کلاس درس از آن استفاده می‌کنند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این پژوهش می‌تواند در اجرای بهتر ارزشیابی-توصیفی به‌طور عام و استفاده از پوشه کار، برای ارزشیابی فرایندی عملکرد دانش‌آموزان دوره ابتدایی در کلاس، مفید و مؤثر واقع شود.

واژگان کلیدی: ارزشیابی کیفی، ارزشیابی توصیفی، ابزارهای ارزشیابی، پوشه کار، دوره ابتدایی.

نشریه علمی
پژوهش‌های
آموزش و یادگیری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۱۹
تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۳/۱۰/۱۱
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۴/۳۰

مقاله پژوهشی

Journal of
Training & Learning
Researches
Vol. 23, No. 1, Serial 43
Spring & Summer
2026

دوره ۲۳، شماره ۱، پیاپی ۴۳
بهار و تابستان ۱۴۰۵
صص: ۱-۱۶

مقدمه

می‌توان هویت فردی دانش‌آموز و توجه به فعالیت‌های فرایندی او را در قالب سنجش عملکرد بررسی کرد [۹]. در رویکرد نوین، که با استفاده از ابزار پوشه کار است، دانش‌آموزان به درک عمیق و پایدار، تفکر سطح بالا، یادگیری خودگردان و خودسنجی تشویق می‌شوند و به موفقیت در یادگیری و پیشرفت تحصیلی، توسعه مهارت‌ها و شناخت توانایی‌ها و کاستی‌های خود دست پیدا می‌کنند. همچنین، با پوشه کار، دانش‌آموز به استعداد خود پی می‌برد و رشد مهارت‌هایش در طول زمان مشخص می‌شود [۱۰]. به علاوه، این روش ارزشیابی باعث درک عمیق مفاهیم، تقویت و بهبود یادگیری، بهبود رفتار دانش‌آموز و سلامت روانی یادگیرندگان می‌شود [۱۱] و به معلم در برنامه‌ریزی مؤثر فعالیت‌های آموزشی کمک می‌کند [۱۲]. در مجموع، در میان همه روش‌های نوین آموزش و ارزشیابی، به ارزشیابی با پوشه کار به عنوان یک روش یادگیری سازنده‌گرا در تقویت جنبه‌های گوناگون یادگیری، توجه فراوان شده است [۱۳].

یکی از موضوعات اساسی در حوزه ارزشیابی کیفی-توصیفی در دوره ابتدایی این است که درک ناکافی از دیدگاه معلمان دبستان درباره ارزشیابی با پوشه کار وجود دارد. ارزشیابی با پوشه کار فرایند پیچیده‌ای است که نیازمند جمع‌آوری، انتخاب و ارزیابی نمونه‌های کار دانش‌آموزان برای ارزشیابی پیشرفت و دستاوردهایشان است. با این حال، دیدگاه معلمان درباره ارزشیابی با پوشه کار ممکن است بسته به تجربه، آموزش و باورهای معلمان متفاوت باشد. بنابراین، بررسی دیدگاه معلمان دوره ابتدایی درباره ارزشیابی با پوشه کار برای بهبود کارآمدی آن ضروری است [۱۴ و ۱۵]. موضوع مهم این است که تحقیقات کافی درباره درک معلمان مدارس ابتدایی از ارزشیابی با پوشه کار در دسترس نیست. این کمبود تحقیقات شکافی در ادبیات پژوهش ایجاد می‌کند که برای بهبود کارایی ارزشیابی با پوشه کار در مدارس ابتدایی کشور باید آن را پر کرد؛ این پژوهش بر همین اساس طراحی

امروزه بسیاری از کشورهای جهان در تلاش‌اند تا نظام آموزشی خود را از جنبه‌های مختلفی مانند ساختار، سازمان، محتوای برنامه درسی، روش‌های تدریس و ارزیابی بهبود ببخشند [۱]. در همین راستا، بسیاری از کشورهای جهان نظام‌های آموزشی خود را اصلاح کرده و توجه به ارزشیابی نامتمرکز و مدرسه‌محور را در دستور کار قرار داده‌اند. به منظور دستیابی به این هدف، روش ارزشیابی تکوینی در مقایسه با ارزشیابی تراکمی اولویت بیشتری پیدا کرده است تا به نحو مؤثرتری دانش‌آموزان را در فرایند یادگیری درگیر کند [۲، ۳].

متناسب با پیشرفت علم روان‌شناسی و مطرح شدن نظریه‌های نوین یادگیری و ظهور رویکردهای جدید مثل شناخت‌گرایی و نواندیشی‌های انسان‌گرایانه و سازنده‌گرایی، زمینه تغییر ماهیت ارزشیابی از شیوه کمی به کیفی فراهم شده است [۴]. متناسب با این رویکردهای جدید، نقش دانش‌آموز در جریان یادگیری اهمیت فراوانی پیدا کرده و دانش‌آموز، از طریق دریافت بازخورد، در تعامل بیشتر با محیط یادگیری است [۵]. الگوی مناسب سنجش آموخته‌ها، ضمن تمرکز بر تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و تأکید بر رویکرد فرایندی و سنجش مستمر فعالیت‌های یاددهی و یادگیری، سعی دارد تا شرایط مناسبی برای بهبود سطح و عمق یادگیری فراهم کند [۶]. ارزشیابی با پوشه کار استفاده از پوشه کار براساس چنین الگویی پا به عرصه وجود نهاده است.

با توجه به آنچه در سطرهای قبل گفته شد، یکی از روش‌هایی که به طور گسترده در انجام ارزشیابی تکوینی به طور عام و در ارزشیابی کیفی-توصیفی به طور خاص استفاده می‌شود، ارزشیابی با پوشه کار است [۷، ۸]. در سنجش‌های سنتی و کمی، به وسیله آزمون‌های پایانی معمولاً دانسته‌ها سنجیده می‌شوند و به چگونه دانستن و عمل کردن چندان توجه نمی‌شود. به منظور جلوگیری از بی‌توجهی به فرایند ارزشیابی برای یادگیری، رویکردی جدید به وجود آمده که از طریق آن

شده است.

دانش آموزان برای بهبود روند یادگیری خود، استفاده می کنند. بنابراین، بررسی درک معلمان از ارزشیابی پوشه کار مهم است؛ زیرا شواهد نشان می دهد که درک معلمان از آموزش و یادگیری به شدت بر نحوه تدریس آن ها و آنچه دانش آموزان یاد می گیرند و به دست می آورند، تأثیر می گذارد [۲۱، ۲۲، ۲۳]. بر همین اساس، این پژوهش قصد دارد درک معلم های دوره ابتدایی شهر اهواز از ارزشیابی با پوشه کار را واکاوی کند.

پیشینه پژوهش

پژوهش مریف و همکاران [۱۶] نشان داده است که پوشه کار به خودارزیابی دانش آموزان کمک می کند. این یافته به وسیله پژوهش های تیاس [۲۴]، گاوریل [۲۵] و نظر سیف [۲۶] بیان شده است. همچنین، در این زمینه پژوهش هیئو [۲۷] نشان داد که ارزیابی به کمک پوشه کار باعث درک جامعی از توانایی های نوشتاری می شود و به سازماندهی منطقی ایده ها، تشخیص اشکالات و خطاها و در نتیجه به بهبود مهارت های نوشتاری منجر می شود. این یافته را بیگلری و ایزدپناه [۱۷]، سولستو و همکاران [۲۸] و حامده سوید [۲۹] نیز تأیید کرده اند.

در پژوهشی دیگر کلیم [۳۰] نشان داد که استفاده از پوشه کار برای ارزیابی دانش آموزان باعث افزایش خودکارآمدی دانش آموزان و تبدیل شدن آن ها به فراگیرانی خودتنظیم می شود و در بهبود انگیزه یادگیری نقش مؤثری دارد. این یافته ها را بیگلری و ایزدپناه [۱۷] و مریف و همکاران [۱۶] نیز تأیید کردند. به علاوه، پژوهش صمد و همکاران [۳۱] نیز بیانگر این مطلب بود که پوشه کار ابزاری برای ثبت یادگیری دانش آموزان است. ژانگ [۳۲] نیز در پژوهشی چنین نتایج مشابهی را گزارش کرده است.

اوگودونووا و وکسیسا [۳۳] در پژوهش خود به مزایای ارزشیابی با کمک پوشه کار اشاره و بیان کرده اند که این نوع ارزشیابی باعث بهبود عملکرد دانش آموزان می شود، اما تانگداناکوندا و وانگوانج [۳۴]

بررسی پژوهش های انجام شده درباره پوشه کار نشان می دهند که ارزشیابی با پوشه کار می تواند ابزار مؤثری برای ارزیابی یادگیری و پیشرفت دانش آموزان باشد [۱۶، ۱۷]. با این حال، این پژوهش ها روی درک معلم های مدارس ابتدایی از ارزشیابی با پوشه کار تمرکز نداشته اند. بنابراین، مشخص نیست معلمان دبستان چگونه به ارزیابی با پوشه کار نگاه می کنند و چه عواملی بر دیدگاه های آن ها تأثیر می گذارند. بنابراین، برای بررسی این موضوعات و بهبود اثربخشی و کارآمدی ارزشیابی با پوشه کار در مدارس ابتدایی، تحقیقات بیشتری لازم است. بهترین راه حل، انجام یک پژوهش کیفی است که درک معلمان مدارس ابتدایی از ارزشیابی با پوشه کار را واکاوی کند. تحقیقات کیفی اکتشاف عمیق تجربیات و دیدگاه های شرکت کنندگان را میسر می کند [۱۸]. با استفاده از این رویکرد، این پژوهش می تواند درک جامعی از درک معلمان مدارس ابتدایی از ارزشیابی با پوشه کار ارائه بدهد.

ذکر این نکته لازم است که اگر به مشکل درک معلمان از ارزیابی با پوشه کار توجه نشود، ممکن است به اجرای ناکارآمد و ارزیابی نادرست پیشرفت تحصیلی و دستاوردهای یادگیری دانش آموزان منجر شود. در چنین وضعیتی، پوشه کار به جای اینکه ابزاری قدرتمند برای ترویج یادگیری عمیق و خودانگیزگی دانش آموزان باشد، وظیفه ای اضافی و بی معنی برای معلمان و دانش آموزان می شود. این امر نه تنها به کیفیت آموزش آسیب می رساند، بلکه ممکن است به کاهش انگیزه دانش آموزان و معلمان منجر شود.

از آنجاکه امتحانات برگزار شده به شیوه سنتی در مدارس، توانایی سنجش ابعاد مختلف و متنوع فراگیران را نداشت [۱۹]، وزارت آموزش و پرورش نیز پوشه کار را از طریق اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی به دوره ابتدایی معرفی کرد [۲۰]. امروزه معلم ها از این ارزشیابی در مدرسه برای به دست آوردن اطلاعات درباره توانایی دانش آموزان و ارائه بازخورد مداوم به منظور کمک به

۳. دانش‌آموزان چگونه از پوشه کار در روند یادگیری خود استفاده می‌کنند؟
۴. پوشه کار چگونه می‌تواند به معلم در فرایند یاددهی-یادگیری کمک کند؟

روش پژوهش

هدف این پژوهش درک معنای ادراک معلمان دوره ابتدایی از ارزشیابی با استفاده از پوشه کار بود. با کشف این ادراکات و معانی امکان کشف تأثیر باورهای معلمان پدیدار شد. این پژوهش با رویکرد کیفی، از نوع بررسی موردی چندگانه، انجام شد. بررسی موردی به چند دلیل بهترین روش برای این پژوهش بود: اولین مورد، نوع سؤالاتی است که در این پژوهش به صورت چگونه و چرا پرسیده می‌شود [۴۸]. معیار بعدی برای این روش میزان کنترل پژوهشگر بر رویدادها و پدیده‌های مورد بررسی است. هنگامی که محقق هیچ کنترلی بر رویدادها و پدیده‌های مورد بررسی نداشته باشد، استفاده از رویکرد بررسی موردی انتخابی منطقی است [۴۸]. از طرفی بررسی موردی امکان بررسی عمیق یک موضوع یا پدیده را با استفاده از انواع داده‌های جمع‌آوری شده از جمله مصاحبه، مشاهدات و اسناد فراهم می‌کند [۴۹] و به این ترتیب امکان ایجاد فضایی برای دیدگاه شرکت‌کنندگان در پژوهش فراهم می‌شود. از طرف دیگر، در بررسی موردی ارتباط عمیقی میان پژوهشگر و بافت و بستر پژوهش فراهم می‌شود [۵۰] که برای بررسی عمیق پدیده مورد نظر بسیار مهم است. این پژوهش از طریق مصاحبه با هشت آموزگار دوره ابتدایی شهر اهواز به انجام رسید که منبعی کافی برای جمع‌آوری داده‌های غنی فراهم کرد. معلمان داوطلبانه در مصاحبه شرکت کردند و مدارکی برای تجزیه و تحلیل ارائه دادند. این پژوهش از طریق دیدگاه‌های جمع‌آوری شده شرکت‌کنندگان از طریق مصاحبه، مشاهدات و تحلیل اسناد انجام گرفت. در مجموع، ارائه دو مصاحبه از هر شرکت‌کننده همراه با مشاهده کلاس در هریک از موارد

در پژوهشی دیگر به مشکلات اجرای این نوع ارزشیابی اشاره کرده‌اند؛ براساس یافته‌های آن‌ها همکاری نکردن دانش‌آموزان، حمایت نکردن از دانش‌آموزان و نداشتن درک عمیق معلم‌ها را از چالش‌های اصلی کاربست این ابزار ارزشیابی بودند.

تمرکز بیشتر پژوهش‌های انجام‌شده داخلی بر ارزشیابی کیفی-توصیفی بوده است که درباره میزان کارایی، ابعاد، مؤلفه‌ها، مزایا و معایب این روش ارزشیابی را بحث کرده و آن‌ها را بررسی کرده بودند [۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹]. در مجموع، پژوهش‌های انجام شده در خصوص پوشه کار، به عنوان یکی از ابزارهای اصلی در ارزشیابی کیفی-توصیفی را می‌توان در دو دسته کلی تقسیم‌بندی کرد: دسته اول پژوهش‌هایی که متمرکز بر تأثیر استفاده از ابزار پوشه کار بر میزان مهارت‌هایی مانند تفکر انتقادی [۴۰]، مهارت‌های فراشناختی [۴۱]، مهارت خودارزشیابی [۴۲]، مهارت خواندن و درک مفاهیم [۱۳]، انگیزش [۴۳]، منش‌های تفکر [۴۴]، پیشرفت تحصیلی [۱۰]، یادگیری دانش لغات زبان انگلیسی [۴۵] و صلاحیت بالینی [۴۶] بوده‌اند. دسته دوم پژوهش‌هایی هستند که عمدتاً به ارزشیابی با استفاده از پوشه کار و میزان آشنایی معلمان با این ابزار پرداخته‌اند. از آنجاکه بیشتر این پژوهش‌ها با رویکرد کمی انجام شده است [۴۷]، پرداختن به ارزشیابی با ابزار پوشه کار از دیدگاه معلمان و با رویکرد کیفی، از نوع تحقیق موردی چندگانه، می‌تواند این شکاف را پر کند.

سؤالات پژوهش

- این پژوهش تلاشی است برای واکاوی ادراک معلم‌ها از ارزشیابی پوشه کار که پرسش‌های آن عبارت‌اند از:
۱. معلم‌های دوره ابتدایی چه درکی از پوشه کار دارند؟
 ۲. معلم‌های دوره ابتدایی، نقش پوشه کار را در ارزشیابی چگونه درک می‌کنند؟

آموزشی، جمع‌آوری شد.

در این پژوهش به منظور افزایش صحت و دقت داده‌ها از روش‌های گوناگونی استفاده شد. راهبردهای یادگیری طولانی‌مدت پژوهشگر با فضای پژوهشی و مشاهدات مداوم او در محیط پژوهش از جمله موارد اعتمادسازی بود. به علاوه، ارتباط با افراد موضوع پژوهش، فراگیری فرهنگ آن محیط و کنترل بدفهمی‌های ناشی از مداخله‌های پژوهشگر یا پژوهش‌های همراه با همسوسازی از طریق گردآوری شواهد از منابع مختلف شامل تئوری‌های گوناگون، افراد مختلف، منابع اطلاعاتی متنوع و دریافت نظر شرکت‌کنندگان در پژوهش به منظور افزایش اعتبار یافته‌ها و تفاسیر انجام شد. در این پژوهش، یافته‌ها، تفسیرها و نتایج پژوهش از طریق مصاحبه پیگیری از شرکت‌کنندگان در پژوهش قضاوت شدند. به علاوه، پژوهشگران سعی کردند که با توضیح مفصل و غنی، خوانندگان را برای قضاوت درباره انتقال پذیر بودن یافته‌ها کمک کنند. با این توصیف دقیق، خواننده‌ها می‌توانند تصمیم بگیرند که داده‌ها، روش‌ها یا یافته‌های ارائه شده در پژوهش را در محیط دیگری به کار بگیرند یا نه.

برای بررسی پایایی در این پژوهش نیز از راهبردهای یادداشت برداری مفصل و دقیق، ضبط صوت برای ثبت دقیق گفته‌ها و کدگذاری مجدد مصاحبه‌ها توسط دو دانشجوی کارشناسی‌ارشد برنامه‌ریزی درسی آشنا با روش کیفی استفاده شد. پژوهشگران از دو دانشجوی کارشناسی‌ارشد برنامه‌ریزی درسی خواستند کدگذاری مجدد انجام دهند تا از صحت کدگذاری پژوهشگران و عدم سوگیری در تحلیل مطمئن شوند.

و بررسی اسناد برای تجزیه و تحلیل توانست داده‌های کافی و در حد اشباع را فراهم کند و با همسوسازی، اعتبار و پایایی نتایج را به دنبال داشته باشد.

به منظور جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از مصاحبه، مشاهده و بررسی اسناد استفاده شد. در ابتدا مصاحبه اولیه چهره‌به‌چهره در زمانی از پیش تعیین شده با معلم‌ها انجام گرفت. مصاحبه‌کننده از سؤالاتی برای پاسخگویی مصاحبه‌شونده استفاده کرد و مصاحبه دوم مصاحبه پیگیری بود که پس از مشاهدات کلاس و تجزیه و تحلیل اسناد انجام شد. مصاحبه پیگیری چه به صورت حضوری و چه از طریق تلفن نیم ساعت به طول انجامید؛ در واقع، هدف از مصاحبه دوم پیگیری و شفاف‌سازی یافته‌ها بود. هدف این پژوهش موردی کیفی چندموردی، بررسی ادراکات معلم‌های دوره ابتدایی از ارزشیابی با پوشه کار بود. از طریق مصاحبه‌های سازمان‌یافته فردی با معلم‌ها در کلاس‌های درس، مشاهده و بررسی اسناد، ادراکات معلمان بررسی شد. مشاهدات با حضور در کلاس‌های معلم‌ها انجام شد. همچنین، از معلمان داوطلب شرکت در پژوهش خواسته شد که اسنادی از جمله برنامه‌های روزانه و برنامه‌های درسی را برای تحلیل ارائه بدهند. تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتایج پژوهش، درک بهتری از رابطه بین ادراک معلم‌ها از پوشه کار فراهم کرد. این نتایج از ایده استفاده از پوشه کار به عنوان استراتژی مهم آموزش و ارزشیابی در کلاس‌های درس پشتیبانی کرد. روش سوم جمع‌آوری داده از طریق مشاهده بود. در این روش داده‌ها به صورت نوارهای ویدئویی و یادداشت، به منظور تعیین برنامه درسی، شیوه‌های تدریس و مدل

جدول ۱: مشخصات فردی شرکت‌کنندگان در پژوهش

جنسیت	خانم	خانم	خانم	خانم	خانم	خانم	خانم	آقا
پایه تدریس	ششم	دوم	دوم	چهارم	چهارم	پنجم	پنجم	ششم
سابقه	۱۲ سال	۳ سال	۶ سال	۳ سال	۷ سال	۵ سال	۶ سال	۲ سال

یافته‌ها

در این پژوهش یافته‌های کیفی مبتنی بر تحلیل داده‌های گردآوری شده از مصاحبه‌ها و براساس روش تحلیل مضمون تجزیه و تحلیل شده است. در این شیوه ابتدا در سطح تحلیل خرد به صورت کدگذاری باز، داده‌ها تحلیل شدند. سپس مفاهیم استخراجی از سطح خرد در جدول کدگذاری محوری تنظیم شد و پس از استخراج تمام مفاهیم به کاربرده شده در متن داده‌ها، محقق اقدام به کدگذاری انتخابی کرد. پنج نفر از معلم‌ها از پوشه کار برای حفظ

نمونه کارهای دانش‌آموزان خود طی فرایند تدریس و یادگیری استفاده می‌کنند. این معلم‌ها، نمونه کارها را در یک فایل سرپوشیده به نام پوشه کار دانش‌آموزی گردآوری می‌کردند. برای مثال شرکت‌کننده شماره ۶ اشاره کرده است که «پوشه کار مجموعه‌ای از نمونه کارهای دانش‌آموزان است که طی فرایند یاددهی-یادگیری به صورت هدفمند جمع‌آوری می‌شود، مثل یک آلبوم شامل مجموعه تصاویری است که دانش‌آموز در مراحل مختلف فرایند یاددهی-یادگیری انجام داده». شرکت‌کننده شماره ۴ هم به نکته مشابهی اشاره کرده

جدول ۲: تکرش‌های معلم‌ها به پوشه کار

مقوله اصلی	کدهای فرعی	کدگذاری باز	
مخزن فعالیت‌های آموزشی تربیتی دانش‌آموزان	محل قرار دادن فعالیت‌های دانش‌آموزان	در پوشه کار فعالیت‌های بچه‌ها (آزمون‌های مداد و کاغذی، آزمون‌های عملکردی و کارهای عملی) را ثبت می‌کنیم.	
	ابزار نگهداری مستندات	برای من پوشه کار ابزاری برای نگهداری مستندات دانش‌آموزان است تا اینکه بعداً برای ارزشیابی از آن استفاده کنم.	
	ابزار جمع‌آوری اطلاعات	پوشه کار مجموعه‌ای از نمونه کارهای دانش‌آموزان است که در فرایند یاددهی-یادگیری به صورت هدفمند جمع‌آوری می‌شود، مثل یک آلبوم شامل مجموعه تصاویری است که دانش‌آموز در مراحل مختلف فرایند یاددهی-یادگیری انجام داده است.	
	مجموعه‌ای از نمونه کارهای دانش‌آموزان	پوشه کار دانش‌آموزان مجموعه‌ای است از نمونه کارهای دانش‌آموزان و فعالیت‌های آنها به صورت طبقه‌بندی شده و منظم و تاریخ‌دار.	
	محل قرار دادن کاربرگ‌ها و فعالیت‌های خلاقانه و عملی	برای جمع‌آوری کارها از پوشه کار استفاده می‌کنم به این صورت که پوشه کارها را درمی‌آوریم و آزمون‌ها یا کارهای خلاقانه که در زنگ هنر انجام داده بودند یا کاربرگ‌های خلاق را در پوشه کار می‌گذاشتیم.	
	ابزار گزارش‌دهی		اگر دانش‌آموزی پوشه کار نداشته باشد و آن دانش‌آموز در درسی نیاز به تلاش بیشتر یا قابل قبول توصیف شود و من آن را در کارنامه رد کنم، اگر خانواده دانش‌آموز شاکی باشند، اداره و مدیر حق را به دانش‌آموز می‌دهند؛ چون معلم باید سند یا مدرکی داشته باشد. وقتی چیزی ندارد که با استفاده از آن نشان بدهد که حق این دانش‌آموز نیاز به تلاش بیشتر و قابل قبول بوده، معلم مقصر می‌شود.
			اگر پوشه کار نباشد و بخواهیم به والدین چیزی بگوییم که فرزند شما چنین مشکلی دارد یا روند درشش به این صورت بوده، مدرکی دست ما نیست.
			اگر دانش‌آموزی پوشه کار نداشته باشد، روند تحصیلتش در سال تحصیلی برای اولیا و معلم مشخص نیست و مثلاً آگه من به دانش‌آموز نیاز به تلاش بدهم و اولیا اعتراض کنند، نمی‌توانم آن را ثابت کنم.

پوشه کار نباشد و بخواهیم به والدین چیزی بگوییم که بچه‌ها فلان مشکل را دارد یا روند درش این‌جوری بوده، مدرکی در دستمان نیست». در این باره معلم‌ها، پوشه کار را به‌عنوان پرونده‌ای برای گردآوری آثار دانش‌آموزان در نظر گرفته‌اند که به نظر می‌رسد عمل آن‌ها شبیه آن چیزی است که درک کرده‌اند. آن‌ها بیشتر نگران نظارت هستند؛ زیرا ذی‌نفعان به شواهد آموزشی به‌عنوان مدرکی برای فرایند آموزش و یادگیری نیاز دارند. در این باره شرکت‌کننده شماره ۷ گفت که «اگر دانش‌آموزی پوشه کار نداشته باشد، روند تحصیلش طی سال برای اولیا و معلم مشخص نیست و مثلاً اگر معلم به دانش‌آموز نیاز به تلاش بدهد و اولیا اعتراض کنند، معلم نمی‌تواند ثابت کند که دانش‌آموز مشکل داشته». از نظر آنان پوشه کار ابزار یادگیری نیست، بلکه بیشتر جمع‌آوری شواهد و مدارک دانش‌آموزان است.

است که «پوشه کار دانش‌آموزان مجموعه‌ای است از نمونه‌کارهای دانش‌آموزان و فعالیت‌های آن‌ها به صورت طبقه‌بندی شده و منظم و تاریخ‌دار در آن قرار دارد». سه نفر از معلمان با درخواست از دانش‌آموزان برای نگه داشتن تمام کاربرگ‌ها در پوشه کار، در واقع، مدرک و سندی برای پاسخگویی به ذی‌نفعان آماده می‌کنند. آن‌ها ترجیح می‌دهند کارهای دانش‌آموزان را در پوشه کار نگه دارند؛ زیرا اگر نظارتی یا اعتراضی درباره کارنامه دانش‌آموزان باشد، به‌عنوان مدرک یادگیری عملکردی فراگیران خواهد بود. آن‌ها در خصوص نظارت ذی‌نفعان بسیار هوشیار هستند و پی برده‌اند که ذی‌نفعان دنبال شواهدی در فرایند یادگیری دانش‌آموزان هستند. در حین نظارت، پوشه کار را به‌عنوان مدرکی از فرایند آموزش و یادگیری به ذی‌نفعان نشان می‌دهند. برای مثال شرکت‌کننده شماره ۵ در این باره گفت: «اگر

جدول ۳: درک معلمان از اهمیت پوشه کار در ارزیابی روند آموزشی

مقوله اصلی	کدهای فرعی	کدگذاری باز
پوشه کار به‌عنوان ابزار ارزشیابی	ابزاری برای مشاهده روند تغییرات	پوشه کار ابزاری در کنار سایر ابزارهای ارزشیابی است. با استفاده از پوشه کار تغییراتش را می‌بینیم، هم تغییرات مثبت و هم نقطه‌ضعف‌ها.
	منع مناسب ارزشیابی دانش‌آموزان	همه بچه‌ها باید پوشه کار داشته باشند؛ چون در غیر این صورت موقع ارزشیابی، معلم نمی‌تواند بدون هیچ منبع معتبری دانش‌آموز را ارزشیابی کند.
	ابزاری برای کشف مشکلات یادگیری	اگر دانش‌آموزی پوشه کار نداشته باشد، من قضاوت دقیقی درباره عملکرد دانش‌آموز در دروس مختلف ندارم و دقیقاً مشکل اصلی دانش‌آموز مشخص نمی‌شود.
	ابزار تعیین وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان	روند کارم به این صورت است که کاربرگ‌ها و امتحانات را به بچه‌ها می‌دهم تا به والدین تحویل بدهند و پس از بررسی و امضا به من تحویل بدهند. اما یکی از بچه‌ها اصلاً برگه‌ها را به خانه نمی‌برد و زمانی که می‌خواستم کارنامه ماهانه بزنم، با وجود اینکه در دفترچه‌ام همه چیز را ثبت می‌کردم، بخشی هم به پوشه کار برمی‌گشت که عملکردش را ببینم و تعیین نمره‌اش سخت بود.
خودارزشیابی دانش‌آموز از روند تحصیل و یادگیری		من معتقدم پوشه کار به خودارزشیابی دانش‌آموز کمک می‌کند و اگر این قدرت را در دانش‌آموز ایجاد کنیم، خیلی مفید است.
		از دیدگاه من با کمک پوشه کار، دانش‌آموز می‌تواند از روند پیشرفت خودش آگاه شود و کار خودش را ارزشیابی کند.
		دانش‌آموزان با دیدن پوشه کار خود می‌توانند عملکرد خود را بررسی کنند و نقاط قوت و ضعف خود را بفهمند و پیشرفت و پسرفت خود را ارزشیابی کنند.

بسنجند. برای مثال شرکت‌کننده شماره ۲ گفت که «همه بچه‌ها باید پوشه کار داشته باشند؛ چون در غیر این صورت موقع ارزشیابی، معلم نمی‌تواند بدون هیچ منبع معتبری دانش‌آموز را ارزشیابی کند».

از طرف دیگر دانش‌آموزان با کمک پوشه کار، فرایند یادگیری خود را مشاهده می‌کنند و به شناخت نقطه‌ضعف‌ها و نقطه‌قوت‌های خود می‌رسند تا در برنامه‌ریزی مطالعاتی خود تغییرات لازم را اعمال کند. در این باره شرکت‌کننده شماره ۲ گفت: «با کمک پوشه کار، دانش‌آموز می‌تواند از روند پیشرفت خودش آگاه بشود و کار خودش را ارزشیابی کند». شرکت‌کننده شماره ۴ نیز در اظهار نظر مشابهی گفت: «دانش‌آموزان با دیدن پوشه کار خود می‌توانند عملکرد خود را بررسی کنند و نقطه‌قوت‌ها و نقطه‌ضعف‌های خود را بفهمند و پیشرفت و پسرفت خود را ارزشیابی کنند».

چهار نفر از معلم‌ها از پوشه کار به عنوان ابزاری برای ارزشیابی پایانی استفاده می‌کردند. آن‌ها با مشاهده و بررسی پوشه کار ابزار ارزشمندی برای تعیین وضعیت دانش‌آموزان در اختیار داشتند و چگونگی پیشرفت یا عدم پیشرفت دانش‌آموزان مشخص می‌شد و به سهولت فرایند ارزشیابی را انجام می‌دادند. در این باره شرکت‌کننده شماره ۱ گفت که «پوشه کار ابزاری در کنار سایر ابزارهای ارزشیابی است. با استفاده از پوشه کار تغییرات و پیشرفت‌های دانش‌آموز را می‌بینیم، هم تغییرات مثبت و هم نقطه‌ضعف‌ها». می‌توان گفت معلم‌ها پوشه کار را هم ابزار ارزشیابی در نمره‌گذاری پایانی و هم به عنوان ابزار خودارزشیابی دانش‌آموز در نظر گرفته‌اند. معلمان باید درباره فرایند یادگیری دانش‌آموزان اطلاعات کسب کنند و در عین حال می‌توانند پیشرفت دانش‌آموزان را برای ارزش‌گذاری نهایی

جدول ۴: کاربردهای پوشه کار برای دانش‌آموزان

مقوله اصلی	کدهای فرعی	کدگذاری باز
ابزار کشف استعدادها و توانایی‌ها	نمایانگر توانایی دانش‌آموزان در زمینه‌های خاص	در پوشه کار، مجموعه کارهای دانش‌آموزان را نگه می‌دارم و در پایان با مراجعه به آن مجموعه کارها، به توانایی‌هایش پی می‌برم. مثلاً فلان دانش‌آموزم دستخط خوبی دارد یا مثلاً دانش‌آموزم در کارهایی که انجام داده، خوب نقاشی می‌کشد.
	شناسایی و تقویت توانمندی	با بررسی پوشه کار دانش‌آموز، استعدادهای دانش‌آموز و هوش‌های چندگانه او را شناسایی می‌کنم و برای آن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنم و یادگیری مشارکتی را در دانش‌آموز ایجاد می‌کنم.

مجموعه کارها، به توانایی‌هایش پی می‌برم. مثلاً فلان دانش‌آموزم دستخط خوبی دارد یا مثلاً دانش‌آموز من در کارهایی که انجام داده، خوب نقاشی می‌کشد». از این رو، لازم است توانایی شاگردان در زمینه‌های خاص شناسایی شود و ضمن برنامه‌ریزی برای آن بستر لازم برای پرورش و ظهور نیز مهیا گردد. در این باره شرکت‌کننده شماره ۶ گفت: «با بررسی پوشه کار دانش‌آموز، استعدادهای دانش‌آموز و هوش‌های چندگانه او را شناسایی می‌کنم و برای آن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنم و یادگیری مشارکتی را در دانش‌آموز ایجاد می‌کنم».

دو نفر از معلم‌ها پوشه کار را ابزاری برای کشف استعداد دانش‌آموزان در نظر گرفته‌اند. آن‌ها با مراجعه و بررسی پوشه کار، میزان تغییرات و پیشرفت دانش‌آموزان را در یک زمینه خاص بررسی می‌کنند. همچنین، زمینه‌هایی را که دانش‌آموز در آن‌ها توانایی درخور ملاحظه‌ای دارد، شناسایی می‌کنند. هریک از دانش‌آموزان توانایی منحصر به فردی دارند که ممکن است با دیگران متفاوت باشد. در این رابطه شرکت‌کننده شماره ۱ گفت: «در پوشه کار، مجموعه کارهای دانش‌آموزان را نگه می‌دارم و در پایان با مراجعه به آن

در این باره شرکت کننده شماره ۵ گفت: «پوشه کار باعث نظم در کارهایم می شود و من با کمک آن نمونه سؤالات و نمونه کارهای بچه ها را تحلیل می کنم و به من کمک می کند که تصمیم بگیرم آیا سال آینده درباره فلان موضوع، این روش یا این کاردستی را سر کلاس اجرا کنم یا نه.» به علاوه، می توان به کمک پوشه کار به دیدگاه معلم ها درباره یادگیری پی برد؛ برای یک معلم با دیدگاه ساخت گرایی، وجود نمونه کارهایی با تأکید بر سطوح بالای حیطه شناختی مورد انتظار است. در این باره شرکت کننده شماره ۶ گفت: «کار خودم را می توانم بررسی کنم که من به عنوان یک معلم بیشتر روی چه چیزی تأکید کرده ام، دانش یا مهارت و... یک مستند است برای من.» بنابراین، معلم ها با مشاهده پوشه کار می توانند در عمل، نوع دیدگاه خود درباره یادگیری و مجموعه اقدامات انجام شده را مشاهده کنند.

بنابراین، وجود ابزاری که با کمک آن بتوان به سهولت به این هدف دست پیدا کرد، ضروری است. در واقع، پوشه کار با جمع آوری آثار دانش آموزان، امکان مقایسه نمونه کارها و تشخیص توانایی فراگیران را فراهم می کند.

دو نفر از معلم ها پوشه کار را ابزاری برای نشان دادن نوع فعالیت معلم در نظر گرفته اند. آن ها با استفاده از پوشه کار، قادر به تشخیص و رؤیت مجموعه اقدامات انجام شده در سال تحصیلی هستند و می توانند کار خود را ارزشیابی کنند. در مجموع، می توان گفت پوشه کار تنها ابزار جمع آوری آثار دانش آموزان نیست، بلکه با دیدی عمیق می توان به چگونگی و نوع فعالیت معلم در سال تحصیلی پی برد. در واقع، پوشه کار آینه تمام نمایی از اقدامات معلمان در سال تحصیلی است که امکان تصمیم گیری و تجدیدنظر را برای آن ها فراهم می کند.

جدول شماره ۵: کاربرد پوشه کار برای معلم ها در فرایند یاددهی-یادگیری

مضمون اصلی	کدهای فرعی	کدگذاری باز
نشان دهنده نوع فعالیت معلم	نظم دهی به فعالیت های معلم	پوشه کار باعث نظم در کارهایم می شود و من با کمک آن، نمونه سؤالات و نمونه کارهای بچه ها را تحلیل می کنم و به من کمک می کند که تصمیم بگیرم آیا سال آینده درباره فلان موضوع، این روش یا این کاردستی را سر کلاس اجرا کنم یا نه.
	مستندسازی روش کار معلم	کار خودم را می توانم بررسی کنم که من به عنوان یک معلم بیشتر روی چه چیزی تأکید کرده ام، دانش یا مهارت و... یک مستند است برای من.

بحث و نتیجه گیری

دانش آموزان را در بازه زمانی فراهم می آورد. این ویژگی، پوشه کار را از ابزارهای سنتی ارزشیابی متمایز می کند، زیرا به جای ارائه یک تصویر ثابت و مقطعی از عملکرد دانش آموز، روند رشد و تکامل او را نمایان می سازد. نتایج این پژوهش نشان داد که کاربردهای پوشه کار را می توان در چهار دسته قرار داد: «مجموعه آثار دانش آموزان»، «پوشه کار به عنوان ابزار ارزشیابی»، «ابزار کشف استعدادها و توانایی» و «نشان دهنده نوع فعالیت معلم».

یافته های به دست آمده از طریق مصاحبه و تجزیه و تحلیل برنامه درسی معلم ها در پاسخ به سؤال

در ارزشیابی کیفی-توصیفی، پوشه کار در واقع مجموعه ای است از اسناد، نمونه ها و مواردی که نشان دهنده عملکرد و توانایی فرد در یک شغل یا وظیفه خاص است. پوشه کار معمولاً شامل نمونه های کاری، گواهی نامه ها، سوابق تحصیلی، ارزشیابی ها و هرگونه مستندات دیگری است که به شکل مکمل برای ارزشیابی عملکرد فرد استفاده می شود. می توان گفت که این ابزار ارزشیابی نقشی چندبعدی در فرایند یاددهی-یادگیری ایفا می کند. پوشه کار به عنوان یک سیستم پویا و منعطف، امکان ثبت و پیگیری پیشرفت تحصیلی

براساس یافته‌های پژوهش درباره پوشه کار، به عنوان مجموعه آثار و فعالیت‌های دانش‌آموزان، می‌توان انواع مدارک و نمونه کارها را در آنها قرار داد؛ در واقع، این نمونه کارها می‌توانند نشان‌دهنده توانایی‌ها و مهارت‌های دانش‌آموز در زمینه‌های مختلف باشند. این یافته‌ها با نتیجه پژوهش طهماسب‌زاده شیخ‌لار [۴۷] همسو است. براساس یافته‌های این پژوهشگر پوشه کار ابزار اصلی در ارزشیابی کیفی-توصیفی است و تمامی فعالیت‌های انجام گرفته به صورت هدفمند با این ابزار گردآوری می‌شود. همچنین، این یافته‌ها با نتایج پژوهش صمد و همکاران [۳۱] و ژانگ [۳۲] که پوشه کار را ابزار ثبت یادگیری دانش‌آموزان می‌دانستند، مرتبط است.

در سؤال دوم پژوهش از معلم‌ها پرسیده شد که آن‌ها اهمیت پوشه کار را در ارزیابی روند آموزشی چگونه درک می‌کنند. پاسخ‌های معلم‌ها بیانگر این امر بود که پوشه کار ابزاری برای مشاهده روند تغییرات، منبع مناسب ارزشیابی دانش‌آموزان، ابزاری برای کشف مشکلات یادگیری و ابزار تعیین وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان است. امکان بررسی جامع عملکرد و توانایی‌های فرد در یک شغل یا وظیفه خاص وجود دارد. این ابزار به ارزشیاب‌ها کمک می‌کند تا براساس مستندات موجود در پوشه کار، دقیق‌تر درباره عملکرد فرد نتیجه‌گیری کنند و درباره ارتقا یا تقویت مهارت‌های فرد تصمیم‌هایی بگیرند. همچنین، با کمک پوشه کار می‌توان نتیجه گرفت که ابزار ارزشیابی در خدمت آموزش قرار می‌گیرد و با مستندات موجود و ارزشیابی‌های صورت گرفته در آن، می‌توان درباره آموزش‌های جدید تصمیم‌هایی گرفت. علاوه بر این، پوشه کار را می‌توان یک ابزار بازتابی در نظر گرفت که نه تنها عملکرد دانش‌آموز، بلکه فرایند تفکر و یادگیری او را نیز منعکس می‌کند. این جنبه از پوشه کار، امکان توسعه مهارت‌های فراشناختی در دانش‌آموزان را فراهم می‌کند و به آن‌ها کمک می‌کند تا درک عمیق‌تری از فرایند یادگیری خود به دست بیاورند. به علاوه، بعضی از معلم‌ها نیز معتقد بودند که پوشه کار به فراگیران امکان

اول که درک و تصوراتشان از پوشه کار چیست، نشان داد که تقریباً اکثر معلم‌ها بر این باورند که پوشه کار ابزاری برای جمع‌آوری آثار دانش‌آموزان است و همه آن‌ها پوشه کار را ابزاری ارزشمند توصیف کردند. این دسته از معلم‌ها معتقد بودند که باید از پوشه کار به عنوان وسیله‌ای برای نگهداری و جمع‌آوری آثار، فعالیت‌ها و نمونه کارهای دانش‌آموزان استفاده شود. سه نفر از معلم‌ها در این پژوهش، با وجود اهمیتی که برای پوشه کار از لحاظ ابزار جمع‌آوری آثار قائل بودند، از پوشه کار به عنوان ابزار مستندسازی استفاده می‌کردند تا در مواقع لزوم به ذی‌نفعان ارائه بدهند. به علاوه، آن‌ها معتقد بودند که این ابزار به عنوان یک سند بیانگر روند یادگیری دانش‌آموزان است. این دسته از معلم‌ها گفتند که در بازرسی‌های کلاسی که از طرف مدیر مدرسه و کادر اداری انجام می‌شود، به پوشه کار توجه می‌شود. بنابراین، از این لحاظ به آن توجه ویژه‌ای داشتند. از منظر ساختاری، پوشه کار را می‌توان به مثابه اکوسیستم یادگیری در نظر گرفت که در آن عناصر مختلفی همچون نمونه کارها، خودارزیابی‌ها، بازخوردهای معلم و والدین و اهداف یادگیری در تعامل با یکدیگر قرار دارند. این ساختار چندلایه امکان بررسی عمیق‌تر فرایند یادگیری را فراهم می‌کند و به معلم‌ها این امکان را می‌دهد تا از زوایای مختلف به ارزیابی پیشرفت دانش‌آموز بپردازند. نتایج مشاهدات و یادداشت‌های میدانی از کلاس‌های معلم‌های ابتدایی نشان داد که این دسته از معلم‌ها صرفاً به جمع‌آوری آثار برای پر کردن پوشه کار توجه می‌کردند و ارزش یادگیری برای این ابزار قائل نبودند. این معلم‌ها در برنامه درسی‌شان تقریباً ده دقیقه زمان برای قرار دادن کارها درون پوشه کار توسط دانش‌آموزان تخصیص می‌دادند. مشاهدات انجام شده نشان داد که این میزان بسیار کمتر از چیزی است که معلم‌ها گفته‌اند و در دو کلاس نیز اصلاً چنین زمانی برای انجام این‌گونه فعالیت‌ها مشاهده نشد. در واقع، زمان تخصیص یافته به بررسی پوشه کار به زنگ تفریح دانش‌آموزان محدود می‌شد.

خودکارآمدی در فراگیر ایجاد می‌شود و اعتماد به نفس فرد ارتقا پیدا می‌کند. در این راستا، حامده سوید [۲۹] در پژوهش خود به تأثیر پوشه کار بر افزایش اعتماد به نفس، احساس موفقیت و بهبود مهارت‌ها و کلیم [۳۰] به تأثیر پوشه کار بر افزایش خودکارآمدی و انگیزه یادگیری اشاره کرده‌اند. نتایج گزارش شده این پژوهشگران به یافته‌های این پژوهش نزدیک است. از دیدگاه تفسیری، پوشه کار را می‌توان یک روایت تحصیلی در نظر گرفت که داستان رشد و پیشرفت دانش آموز را بازگو می‌کند. این روایت، علاوه بر نمایش دستاوردهای علمی، جنبه‌های عاطفی و اجتماعی یادگیری را نیز در بر می‌گیرد و تصویری جامع از هویت یادگیرنده ارائه می‌دهد.

در پاسخ به سؤال چهارم که پوشه کار چگونه می‌تواند به معلم در فرایند یاددهی-یادگیری کمک کند، معلم‌ها معتقد بودند که با مشاهده تکالیف و پروژه‌هایی که دانش آموزان انجام داده‌اند، می‌توان دید که معلم چه نوع فعالیت‌های آموزشی و تمرینی به دانش آموزان ارائه کرده است. همچنین، با مطالعه نظرات و بازخوردهایی که افراد دیگر درباره عملکرد دانش آموز ارائه داده‌اند، می‌توان به نحوه تدریس و رفتار معلم در سال تحصیلی پی برد. با بررسی پوشه کارهای دانش آموزان نیز تصویری از نوع فعالیت معلم در سال تحصیلی ایجاد شد که گفته‌های معلم را تأیید می‌کرد. در همین راستا، برهان [۱۲] به تأثیر پوشه کار بر سازماندهی فعالیت‌های معلم اشاره کرد.

به طور کلی پژوهشگران، این پژوهش را از طریق بررسی موردی با استفاده از موارد متعدد برای کشف ارتباط میان درک معلم‌های دوره ابتدایی درباره پوشه کار انجام دادند. محققان برای اینکه درک واضح تری از درک معلمان در خصوص پوشه کار پیدا کنند به مصاحبه، مشاهده کلاس و آنالیز برنامه درسی هر کدام از معلم‌ها پرداختند. یافته‌های به دست آمده از این پژوهش نشان داد که درک معلم‌ها از پوشه کار با چگونگی استفاده آن‌ها از این ابزار در عمل فاصله دارد. یافته‌ها

خودارزشیابی می‌دهد که نقش ویژه‌ای در افزایش اعتماد به نفس و قدرت تصمیم‌گیری فراگیران دارد. در این راستا، مریف و همکاران [۱۶]، گاوریل [۲۵]، سیف [۲۶] و قورچائی و توکلی [۴۲] نیز معتقد بودند که پوشه کار بستری برای خودارزشیابی است و زمینه خودارزشیابی شاگردان را فراهم می‌کند. در همین رابطه، مشاهدات کلاسی نشان داد که معلم‌ها کمتر از پوشه کار به عنوان ابزار ارزشیابی استفاده می‌کردند و از این ابزار در مواقع ضروری و به منظور ارائه گزارش به ذی‌نفعان استفاده می‌کنند. این یافته‌ها با نتیجه پژوهش سولیستو و همکاران [۲۸] همسو است. براساس پژوهش آن‌ها پوشه کار در فرایند یاددهی-یادگیری برای ارائه بازخورد به دانش آموز به کار می‌رود. به علاوه، این یافته‌ها با نتیجه پژوهش آل‌کثیر و همکاران [۴۵] که پوشه کار را نوعی ابزار یادگیری قلمداد کرده‌اند، مرتبط است.

در سؤال سوم از معلم‌ها پرسیده شد پوشه کار چه کاربردی برای دانش آموزان دارد؟ آیا تنها ابزاری برای ارائه اطلاعات به معلم است؟ پاسخ معلم‌ها بیانگر این امر بود که با مشاهده نمونه کارهای دانش آموزان می‌توان به راحتی استعدادهای و توانایی فرد را مشخص کرد. در واقع، این کار با بررسی اینکه فرد چه نوع پروژه‌ها و وظایفی را با موفقیت انجام داده است و در چه زمینه‌هایی خوب عمل کرده است، انجام پذیر است. با بررسی اسناد و پوشه کارهای دانش آموزان نیز نمونه کارهای آن‌ها که نشان از توانایی در زمینه‌های خاصی است، قابل رؤیت است. این یافته‌ها با نتیجه پژوهش ژانگ [۳۲] همخوان است. براساس یافته ژانگ معلم‌ها ترجیح می‌دهند از پوشه کار به این دلیل که می‌تواند توانایی دانش آموزان را متمایز کند، استفاده کنند و به مدرکی برای یادگیری دانش آموزان تبدیل شده است. در این زمینه، بیرگین و باکی [۷] نیز در اظهاراتشان بیان کردند که با کمک پوشه کار می‌توان استعدادهای، توانایی‌ها، نقطه قوت‌ها و نقطه ضعف‌های فراگیران را شناسایی کرد. با شناسایی نقطه قوت‌ها و توانایی دانش آموز در یک زمینه خاص، احساس

این پژوهش تنها در شهر اهواز انجام شده و نتایج آن قابل تعمیم به سایر مناطق کشور نیست. با توجه به ماهیت کیفی پژوهش، تعداد شرکت کنندگان محدود است و ممکن است تنوع کافی دیدگاه‌ها را منعکس نکرده باشد. به علاوه، این پژوهش فقط بر درک معلم‌ها متمرکز است و دیدگاه دانش‌آموزان، والدین و مدیران مدارس را بررسی نکرده است. به دلیل ماهیت کیفی پژوهش، نتایج قابلیت تعمیم آماری به جامعه بزرگ‌تر ندارد. همچنین، به دلیل محدودیت زمانی و منابع مالی، امکان بررسی طولانی‌مدت و گسترده‌تر فراهم نبوده است.

برای پژوهش‌های آتی پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های مشابهی در سایر شهرها و استان‌های کشور انجام شود تا امکان مقایسه نتایج و دستیابی به تصویری جامع‌تر فراهم شود. بررسی دیدگاه سایر ذی‌نفعان از جمله دانش‌آموزان، والدین و مدیران مدارس درباره استفاده از پوشه کار در ارزشیابی می‌تواند به درک بهتر این موضوع کمک کند. همچنین، انجام پژوهش‌های طولی برای بررسی تغییرات ادراک و عملکرد معلمان در استفاده از پوشه کار در طول زمان توصیه می‌شود. به علاوه، استفاده از روش‌های ترکیبی (کمی و کیفی) می‌تواند به دستیابی نتایج جامع‌تر و تعمیم‌پذیرتر منجر شود. به نظر می‌رسد بررسی تأثیر دوره‌های آموزشی بر تغییر ادراک و عملکرد معلمان در استفاده از پوشه کار می‌تواند یافته‌های ارزشمندی را برای بهبود کاربرد این ابزار در نظام آموزشی فراهم کند. پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده به بررسی موانع و چالش‌های اجرایی استفاده از پوشه کار در مدارس بپردازند و راهکارهای عملی برای رفع این موانع ارائه دهند.

منابع

۱. عربی جونقانی احمد، احمدی غلامعلی. بررسی ادراک معلمان و دانش‌آموزان از ارزشیابی برنامه درسی زبان‌آموزی دوره ابتدایی. نشریه علمی پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۴۰۰؛ ۱۸(۲): ۵۱-۶۴.

همچنین نشان دادند که معلمان دوره ابتدایی از پوشه کار بیشتر به عنوان ابزاری به منظور نگهداری و ذخیره‌سازی مستندات و فعالیت‌های دانش‌آموزان استفاده می‌کنند تا وسیله‌ای برای یادگیری و ارزشیابی در مجموع، پوشه کار فراتر از یک ابزار صرف ارزشیابی است و می‌تواند به عنوان یک رویکرد جامع در فرایند یاددهی-یادگیری استفاده شود. با این حال، همان‌طور که یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد، درک و استفاده از تمام ظرفیت‌های این ابزار نیازمند آموزش و حمایت مستمر از معلمان است.

با توجه به یافته‌های پژوهش، این پیشنهادها کاربردی برای بهبود استفاده از پوشه کار در ارزشیابی توصیفی دوره ابتدایی ارائه می‌شود: ضروری است آموزش‌های لازم به معلم‌ها در زمینه استفاده صحیح و هدفمند از پوشه کار ارائه شود تا از آن صرفاً به عنوان ابزار جمع‌آوری آثار استفاده نکنند، بلکه به عنوان ابزاری برای ارزشیابی مستمر، کشف استعدادها و بهبود فرایند یاددهی-یادگیری بهره ببرند. همچنین، لازم است زمان کافی در برنامه درسی برای بررسی و تحلیل محتوای پوشه کار اختصاص پیدا کند تا معلم‌ها بتوانند از آن برای ارائه بازخورد به دانش‌آموزان و والدین استفاده کنند. پیشنهاد می‌شود معلم‌ها از پوشه کار برای تقویت خودارزیابی و افزایش اعتماد به نفس دانش‌آموزان بهره ببرند و آن را به ابزاری برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و هدایت تحصیلی دانش‌آموزان تبدیل کنند. علاوه بر این، ضروری است مدیران و ناظران آموزشی نیز در ارزیابی عملکرد معلم‌ها، به نحوه استفاده آن‌ها از پوشه کار توجه ویژه داشته باشند تا انگیزه لازم برای کاربرد مؤثر این ابزار در معلم‌ها ایجاد شود. در نهایت، پیشنهاد می‌شود با برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ارائه نمونه‌های موفق، الگوهای عملی استفاده از پوشه کار به عنوان ابزاری برای بهبود یادگیری و ارزشیابی جامع در اختیار معلم‌ها قرار گیرد تا شکاف موجود بین ادراک و عملکرد آن‌ها در استفاده از این ابزار کاهش پیدا کند. محدودیت‌های این پژوهش شامل این موارد است:

۱۰. عسگری محمد، عموموها فاطمه. تأثیر سنجش کارپوشه بر انگیزش پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه سوم ابتدایی. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۹۷؛ ۸(۳۲): ۶۳-۸۴
۱۱. شکاری عباس، سبحانی‌نژاد مهدی، بهروی فری‌ناز. مقایسه دو شیوه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی توصیفی و سنتی از دید معلمان و مدیران مدارس دوره ابتدایی شهر شوش. نشریه علمی پژوهش‌های آموزش و یادگیری، ۱۳۹۲؛ ۱۰(۱): ۹۱-۱۰۸.
12. Borhan, L. The development of children's cognition through social interaction. *Masalah Pendidikan*. 2005; 28: 13-20.
۱۳. نفیسی زهره، نوروزی خیابانی مهدی. ارتقای سطح مهارت خواندن و درک مفاهیم در دانش‌جویان زبان انگلیسی به‌عنوان زبان بیگانه از طریق ارزشیابی کارپوشه به‌صورت ترسیم نمودارهای مفهومی. فصلنامه علمی پژوهشی زبان‌پژوهی دانشگاه الزهراء، ۱۳۹۰؛ ۲(۴): ۱۲۸-۱۴۷.
14. Sanjaya DB, Suartama IK, Suastika IN, Sukadi. The effect of the conflict resolution learning model and portfolio assessment on the students' learning outcomes of civic education. *Int J Instr*. 2022; 15(1): 473-488. <https://doi.org/10.29333/iji.2022.15127a>
15. Caldwell, D. Teacher perceptions on student portfolio assessment and implementation [Thesis]. 2007. Cited 2026 Feb 12. Available from: Theses and Dissertations, 795. <https://rdw.rowan.edu/etd/79>
16. Ma'arif AS, Abdullah F, Fatimah AS, Hidayati AN. Portfolio-based assessment in English language learning: Highlighting the students' perceptions. *J-SHMIC J English Acad*. 2021; 8(1): 1-11.
2. Sidhu GK, Chan YF, Sidhu SK. Students' reactions to school-based oral assessment: Bridging the gap in Malaysia. *Asian EFL J*. 2011; 13(4): 300-327.
3. Shepard LA. The role of assessment in a learning culture. *Educ Res*. 2000; 29(7): 4-14. doi:10.3102/0013189X029007004.
۴. کرملیان حسن، جعفری هرندی رضا، عبادی سید حسین. بررسی مشکلات اجرایی ارزشیابی کیفی توصیفی از دیدگاه معلمان و مدیران مدارس ابتدایی. دوفصلنامه علمی پژوهشی رویکردهای نوین آموزشی، ۱۳۹۲؛ ۸(۲): ۷۳-۹۲.
۵. انتهای آرنای علی، حسنی محمد، شکاری عباس. بازخوردهای معلمان مجری الگوی ارزشیابی توصیفی (کیفی). پژوهش در برنامه‌ریزی درسی، ۱۳۹۳؛ ۱۱(۱۶).
۶. بیگی نفیسه، رضازاده بهادران حمیدرضا، خسروی بابادی علی‌اکبر، پوشبته کامبیز. طراحی و اعتباریابی میدانی الگوی اجرای ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در دوره ابتدایی. فصلنامه مطالعات برنامه درسی ایران، ۱۴۰۰؛ ۱۶(۶۲): ۸۳-۱۱۰.
7. Birgin O, Baki A. An investigation of primary school teachers' proficiency perceptions about measurement and assessment methods: The case of Turkey. *Procedia Soc Behav Sci*. 2009; 1(1): 681-685. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.119>
8. Hamilton, LS. Testing what has been taught: Helpful, high-quality assessments start with a strong curriculum. *Am Educ*. 2011; 34(4): 47-52. Available from: <https://www.aft.org/sites/default/files/periodicals/Hamilton.pdf>
9. Linn RL, Gronlund NE. Measurement and assessment in teaching. 8th ed. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall; 2000.

۲۶. سیف، علی‌اکبر. اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی (ویرایش پنجم). تهران: نشر دوران، ۱۳۸۶.
27. Do, H. Pedagogical benefits and practical concerns of writing portfolio assessment: Suggestions for teaching L2 writing. *TESL-EJ*. 2023;27:105a4.
28. Sulisty T, Eltris KPN, Mafulah S, Budianto S, Saiful S, Heriyawati DF. Portfolio assessment: Learning outcomes and students' attitudes. *Stud Engl Lang Educ*. 2020; 7(1): 141–153.
29. Suwaed H. EFL students' perception of using portfolio assessment in the writing classroom: the case of Libyan undergraduate second year students. *J Stud Educ*. 2018; 8(2): 144. doi:10.5296/jse.v8i2.13152
30. Muin C, Hafidah H, Daraini A. Students' perceptions on the use of e-portfolio for learning assessment. *AL-ISHLAH J Pendidikan*. 2021; 13(1): 497–503. doi:10.35445/alishlah.v13i1.485
31. Samad AA, Hussin H, Sulaiman T. Developing a portfolio assessment model for the teaching and learning of English in Malaysian L2 classroom. *English Language Teaching*. 2015; 8(7): 164. doi:10.5539/elt.v8n7p164
32. Zhang, S. Has portfolio assessment become common practice in EFL classrooms? Empirical studies from China. *English Language Teaching*. 2009; 2(2): 98.
33. Ugodulunwa C, Wakjissa S. Use of portfolio assessment technique in teaching map sketching and location in secondary school geography in Jos, Nigeria. *J Educ Pract*. 2015; 6(17): 23–30.
17. Biglari A, Izadpanah S, Namaziandost E. The effect of portfolio assessment on Iranian EFL learners' autonomy and writing skills. *Educ Res Int*. 2021; 2021: 1–13.
۱۸. کرسول جان، کلارک ویکی پلاتو. روش‌های پژوهش ترکیبی. ترجمه علیرضا کیامنش و جاوید سرایی. تهران: آبیژ، ۱۳۹۰.
۱۹. کلهر، منوچهر. بررسی میزان تحقق اهداف طرح ارزشیابی توصیفی در استان قزوین. قزوین: سازمان آموزش و پرورش، ۱۳۸۴.
۲۰. حسینی، محمد. راهنمای اجرای ارزشیابی کیفی توصیفی در کلاس درس. تهران: عابد، ۱۳۷۸.
21. Frohbieter G, Greenwald E, Stecher B, Schwartz H. Knowing and doing: what teachers learn from formative assessment and how they use the information. *CRESST Report 802*. [Internet]. Los Angeles (CA): University of California, Center for the Study of Evaluation; 2011 [cited 2026 Feb 12]. Available from: <https://eric.ed.gov/?id=ED522825>
22. Mullin JA. Portfolios: purposeful collections of student work. *New Directions for Teaching and Learning*. 1998; 7(4): 79-87.
23. Wiliam, D. Standardized testing and school accountability. *Educ Psychol*. 2010; 45(2): 107–122.
24. Tyas PA. Promoting students' autonomous learning using portfolio assessment in EFL writing class. *J Eng Educ Soc*. 2020; 5(1): 1. doi: 10.21070/jees.v5i1.379
25. Gavriel, J. Assessment for learning: A wider (classroom-researched) perspective is important for formative assessment and self-directed learning in general practice. *Educ Prim Care*. 2013; 24(2): 93–96. <https://doi.org/10.1080/14739879.2013.11493462>

۴۱. باقری امره‌ای، سیده ندا، فلاح وحید. بررسی تأثیر استفاده از کارپوشه الکترونیکی بر مهارت‌های فراشناختی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی ناحیه دو ساری. فصلنامه اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، ۱۳۹۷؛ ۸(۴): ۶۷-۸۳.
۴۲. قورچائی بهروز، توکلی منصور. خودارزشیابی نگارش در برنامه پوشه کار توسط دانشجویان ایرانی انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی. مجله انگلیسی برای اهداف آکادمیک، ۱۳۹۹؛ ۸(۲): ۶۶-۷۹.
۴۳. زارعی زوارکی اسماعیل، رضایی عیسی. تأثیر استفاده از کارپوشه الکترونیکی بر نگرش، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان مرکز آموزش الکترونیکی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۳۹۰؛ ۲(۵): ۳۶-۱.
۴۴. تاشی شمس‌آبادی مریم، تقوایی یزدی مریم، نیازآذری کیومرث. تأثیر پوشه کار الکترونیکی بر گرایش به تفکر در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مدیریت بر آموزش سازمان‌ها، ۱۴۰۱؛ ۱۱(۳): ۱۳۵-۱۵۱.
۴۵. آل‌کثیر سمیر، آروین عزیزاله، چرخاب ملیحه. ارزشیابی اثربخشی کارپوشه‌های الکترونیکی بر یادگیری دانش لغات زبان انگلیسی با تأکید بر انگیزه و نگرش زبان‌آموزان شهرستان اهواز. فصلنامه علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۴۰۱؛ ۶(۲): ۱۶۸-۱۴۷.
۴۶. اسدی هویزیان شهلا، شریعتی عبدالعلی، حقیقی شایسته، لطیفی سید محمود، ایوبی محمد. تأثیر آموزش و ارزشیابی مبتنی بر پوشه کار بر صلاحیت بالینی دانشجویان پرستاری. مجله پیشرفت در آموزش پزشکی و عمل، ۱۴۰۰؛ ۱۷۵-۱۸۲.
۴۷. طهماسب‌زاده شیخ‌لار داود، عباسی رضا، اسمی کرامت. ارزشیابی کارایی پوشه کار در نظام ارزشیابی توصیفی از دیدگاه معلمان در مدارس ابتدایی شهر تبریز. فصلنامه توسعه حرفه‌ای معلم، ۱۳۹۷؛ ۳(۴): ۳۲-۱۵.
34. Tangdhanakanond K, Wongwanich S. State, problems and guidelines for solving problems in implementing student portfolio assessment in elementary schools in Thailand. *Procedia Soc Behav Sci*. 2015; 171: 1381-1387. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.257>
۳۵. عطارنیا کوثر، عظیمی محمد. سنتز پژوهی آسیب‌ها و چالش‌های اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی در دوره ابتدایی. پوشش در آموزش علوم انسانی، ۱۴۰۲؛ ۸(۲): ۱۵۵-۱۸۲.
۳۶. نجفی بیرگانی، عباس. تأثیر الگوی ارزشیابی کیفی-توصیفی بر بهبود فرایند یاددهی-یادگیری دانش‌آموزان پسر کلاس دوم ابتدایی شهرستان گتوند. رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۱۴۰۱؛ ۶(۸۵): ۱۲۴۸-۱۲۷۸.
۳۷. وفایی فر گلاویز، قادری مصطفی، ملکی آوارسین صادق. مطالعه ابعاد و مؤلفه‌های ارزشیابی کیفی توصیفی در کلاس‌های چند پایه دوره ابتدایی از منظر اهداف و رویکردها (یک مطالعه کیفی). پیشرفت‌های نوین در روان‌شناسی، ۱۴۰۱؛ ۵(۵۰): ۱۷۹-۱۶۹.
۳۸. مکوندی، محمد. بررسی دیدگاه معلمان در رابطه با مشکلات اجرایی طرح ارزشیابی کیفی توصیفی در مقطع ابتدایی و ارائه راهکارهایی برای برطرف کردن آن‌ها. پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۴۰۰؛ ۲۹(۵۱): ۲۱۳-۲۳۶.
۳۹. جواهری، فرزین. بررسی موانع پیشروی اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی در کلاس‌های چند پایه. پژوهش در هنر و علوم انسانی، ۱۳۹۹؛ ۵(۲): ۴۷-۵۲.
۴۰. لطیفی معصومه، شبان مرضیه، نیک‌بخت نصرآبادی علیرضا، مهران عباس، پارسایکتا زهره. تأثیر ارزشیابی بالینی به روش پوشه کار بر میزان مهارت‌های تفکر انتقادی دانشجویان پرستاری. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، ۱۳۹۰؛ ۱۱(۴): ۳۸۱-۳۶۸. <https://sid.ir/paper/59498/fa>

- approaches. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications; 2007.
48. Yin, R. Case study research: Design and methods. Thousand Oaks, CA: Sage Publications; 2008.
50. Merriam, S. Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis. San Francisco, CA: Jossey-Bass; 2002.
49. Creswell, JW. Qualitative inquiry & research design: Choosing among five